

Bayer Zsolt: Szvatopluk

2009 szeptember 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

„És ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk...” Ez a mondat legyen most a mi alfánk és ómegánk (Babits alfája és ómegája úgysem érdekel senkit ma már). Ezt a mondatot a Klub Rádió alkalmazottja, bizonyos Orosz József mondta ki, s valószínűleg nem is sejtette, hogy mennyire a lényegről beszél.

Nem is sejtette ?, hogy ez a „ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk” egyszersmind a mai szellemi élet (szellemi?! – Istenem!) toposza.

Egy végképp hanyatló, pusztuló civilizáció, társadalom és kultúra jelmondata. Frappáns összefoglalása mindannak, ami elviselhetetlen, kibíratatlan, t?rhetetlen – s amit szemlesütve elviselünk, kibírunk és t?rünk. Még egy rövid ideig.

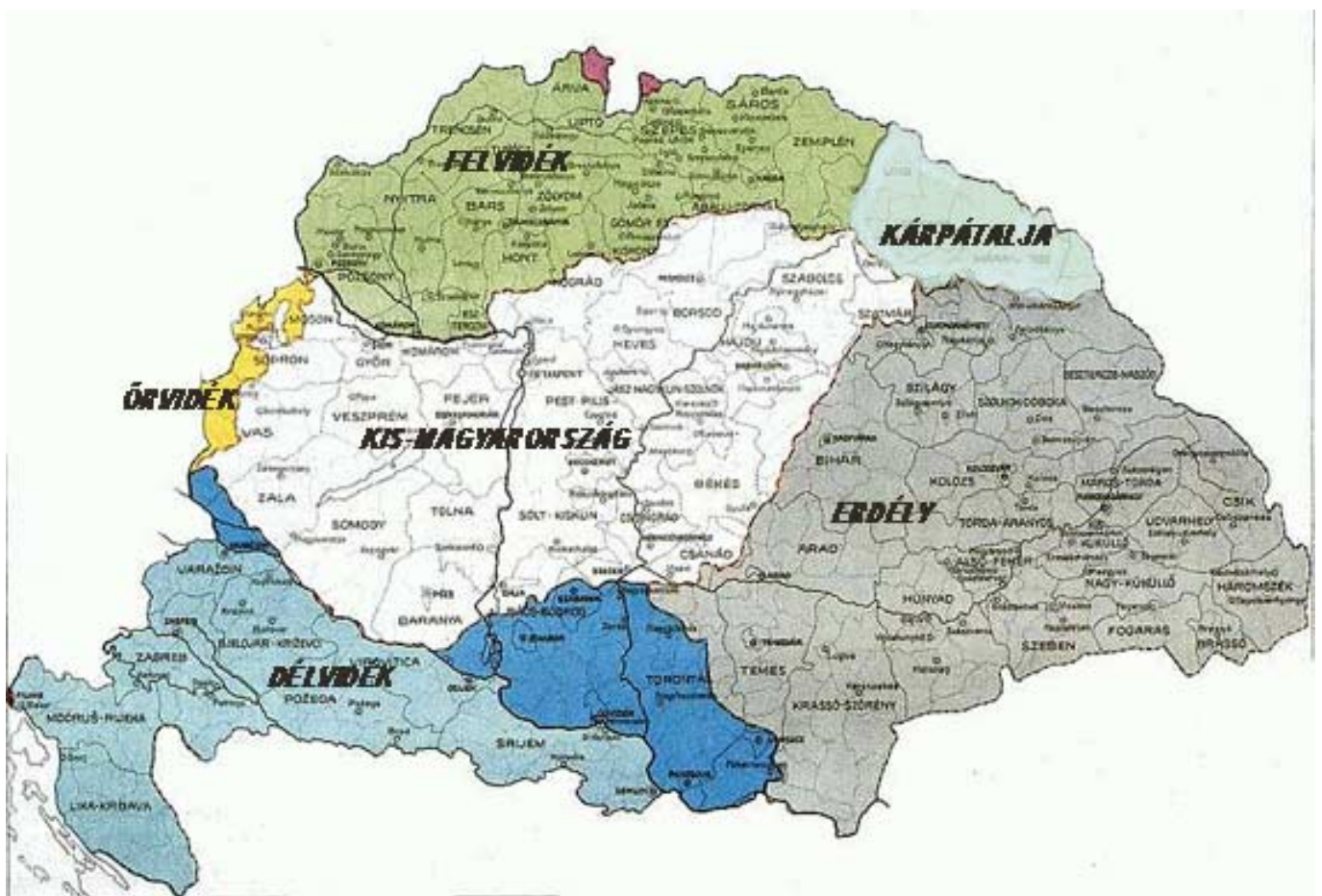
A fenti mondat Sólyom László szlovákiai megalázását volt hivatva kommentálni. A fenti mondat mintegy összefoglalta mindazt, amit egy hanyatló, pusztuló civilizáció, társadalom és kultúra apostolai lesz?rtek abból a tényb?l, hogy a Magyar Köztársaság elnökét kitiltották Szlovákiából. Történt ugyanis, hogy a kitiltás tényéb?l természetesen heves vita kerekedett, s ebb?l a vitából kivette részét ?, Orosz, a toposz is. Toposza mindannak, ami elviselhetetlen, kibíratatlan és t?rhetetlen. S felhívott Orosz egy felvidéki magyar értelmiségit, s kifejtette neki, hogy nem szabadna minekünk, magyaroknak, Szent István-szoborral hergelni a szlovákokat. Majd summázott: „És ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk.” Vagyis: itt az id?, hogy feladjuk az ezerszáz esztend?s történelmünket, mert ett?l lesz béke az Európai Unióban.

S tudják, mi a legrémesebb?

Hogy jelen pillanatban mindez alig-alig érdekel bárkit is. Jelen pillanatban a boldogtalan együgy?ség napjait éljük. „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa.” Hát, barátaim, még csak nem is boldogok, s még csak nem is az övék...

De lássuk azért a hiábavalóság és az önfeladás stációit!

El?ször ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le a történelmi hazátokról, s cserébe kaptok egy államot. S még hozzátették: a történelmi hazán kívülre rekedt magyarjaitokért ne aggódjatok, ?nekik lesz önrendelkezésük, autonómiájuk, örömük és boldogságuk. Hazudtak.

Másodszor ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le a nemzetetekről. Azokról a határon kívül rekedtekről. Ne törődjétek velük. Cserébe marad az államotok – a nemzet úgyis idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avított entitás. S l?n...

Harmadszor ezt mondták: ti, magyarok, mondjatok le az államiságotok egy részéről legalább. Az állam is idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avított entitás. Mostantól magasabb régiókban szerveződjünk, egyesülünk. S l?n...

Negyedszer ezt mondták (éppen mondják): ti, magyarok, mondjatok le a nyelvekről és a történelmetekről. A nyelv és a történelem éppen olyan idejétmúlt, felesleges, múlt századi, avított entitás.

„Ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk.”

Ez van éppen.

Nyelvtelenség, múlttalanság. Melyről következik sorsszerűen a sorstalanság.

Illyés még így sóhajtott:

„Fölmagasodni / nem bírhatok. De lobogsz még, / szél-kaszabolta magyar nyelv, lángjaidat / kígyóként a talaj szintjén iramítva – sziszegvén / néha a kintől, / többször a béna dühtől, megalázott. / Elhagytak szellemeid. // Újra a f? közt, a / gazban, az aljban. / Mint évszázadokon át a behúzott / vállú parasztok közt. A ne szólj szám, nem / fáj fejem aggjai közt. A / nádkúpban remeg? lányok közt, mialatt / átrobogott a tatár. A / szíjra f?zött gyerekek közt, amid?n csak / néma ajak-mozgás mímelte a szót, / mert hangot sem t?r a török, mert / arcba csap ostor –: / most mutatod meg, / most igazán – nekem is, mire vagy jó, / most a pedigred: a címered, hajszályökerednek / k?harapó erejét.”(1)

Ebből maradt az, hogy „ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk”.

S a bizonyosság, amit el sem hiszünk, mert olyannyira képtelenség, s mert nyálfolyató idióták lettünk. A bizonyosság, hogy ami megtörténik a határon túli magyarokkal, az mindjárt megtörténik mivelünk is. A szerbek szakmányban verték és verik az ottani magyarokat – s lám, 2006 októberében idehaza is össze lettünk verve. S idehaza, Túró Rudi-országban is a nemzeti zászlót lenget?kre vadászott a rend?rség, s azokat ütötte legvadabbul.

Most itt a szlovák nyelvtörvény. Ne legyen kétségetek, s emlékezzetek szavamra: hamarosan idehaza is lesz majd „nyelvtörvény”. Arról fog szólni, hogy nem is annyira fontos mindenhol és mindig magyarul, s csak magyarul beszélni. Elég magyarból az SMS-nyelv, s kell hozzá még ötszáz angol szó. Ezzel leélhet? egy élet.

„Összemosolygás nyelve; a titkon / össze-világító könnyek nyelve; a h?ség / nyelve; a föl nem adott hit / tolvajnyelve; remény laissez-passer-ja; szabadság / (percnyi szabadság, kortynyi szabadság, foglár háta / mögötti szabadság) / nyelve; tanár-kigúnyolta diák, szerzsán-legyalázta baka, / összeszidott panaszos, hivatalnokok-unta mamácska / nyelve; csomaghordók, alkalmi favágók, mert / gyárba se jó, szakmára sem alkalmas (mert / nyelvizsgát se megállt) proli nyelve; az ifjú / f?nök el?tt habogó veterán / nyelve; a rend?r?rsön azonnal / fölpofozott gyanúsított / mélyebbről fakadó tanúság- / tétele, mint Lutheré; / kassai zugárus, bukaresti cselédlány, / bejruti prostituált szüle-hívó / nyelve; köpések- / mosta, dühpírja-törölte / orcájú fiaid közül egy, íme: / szólni tudó más nyelveken is, / h? európaiként / mondandói miatt figyelemre, / bólintásra becsült más népek el?tt is: / nem léphet föl oly ünnepi polcra, / nem kaphat koszorút / oly ragyogót, amelyet, szaporán lesietve ne hozzád / vinne, ne lábad elé / tenne, mosollyal bírva mosolyra vonagló / ajkad, fölnevel? / édesanyám.”(2)

Illyés nyelve, lám-lám, már nem is érthet?, igaz?

S akkor fog majd kiteljesedni, kigömbölyödni, megtokásodni a magyar jóság, a magyar béke, a magyar jövő?, amikor a felvidéki magyarok Szvatopluk-szobrot avatnak Komáromban.

Ha már majd történelmünk sem lesz, csak mások írta, mások jóváhagyta – akkor eljövend a boldogság.

?k, a toposzok, ?k akarják ezt. S akkor is ezt akarják, ha nem is sejtik, hogy ezt akarják. „Ha Szvatopluk, akkor Szvatopluk” – ebből a mondatból, ebből a világlátásból nincsen visszaút. Nincsen vita, nem lehetséges beszélgetés és párbeszéd. Ez két külön bolygó.

S csak egy megnyugtató van, mégis. Hogy nem fog nekik sikerülni. Harc lesz ez, életre-halálra.

„Mint aki búcsúzik, beszélni akarok.

Itt éltem én, vér véretek?, magyarok.

Mint akit ég? szókra gyújt föl a halál.

Szájam kigyulladt víziókat kiabál.

Együtt örökre, együtt, együtt veletek.

Kuckóba, sáncba, rongyba, harcos feletek.

Mi volt ez? A szívembe harsog az egész.

Láng és korom, megtébolyul, ki belenéz.

Sírtam miatta, én is, én is, beh korán.

Én is zokogtam hosszú, véres lakomán.

Éreztem a semmit, a szégyenmaratást.
De láttam egykor kánaáni aratást.

Kerek eget, mely egy családot ölel át.

Parasztleányok hercegnői derekát.

B? dáridót, mely könnyeinkbe belefűl.

Ifjú er?t, b?nt tékozolni pazarul.

Mégis mindent, ami tiétek, szeretek.

Vén bajszotok, puffadt, lilás-kék eretek.

Úr-kedvetek, amelynek párja nem akad.

Öreg, nehézkes, régi-íz?
szavakat.

Ábrándomat, mely életemre
sebet üt.

Hajnal felé a múltba rívó
heged?t.

A délibáb vizében úszó
gabonát.

Tükröztetett kastélyt, ezüst?
habon át.

Halottjaim csontját a földben,
halavány,

matróna-arccal, mélyen alvó
nagyanyám.

Rokontalan, sívó magányom
egyedül.
A hosszú ?szt, mely visszanézve
menekül.

Jaj, életem engem bilincsbe
veretett.

Él? bilincs, forró bilincs, te
szeretet.

Bilincsbe jár mindig a tiszta
szerelem.

Ember-jussom testvér-bilincsben
perelem.

Haraptam ezt és kincsre vágytam,
ami nincs.

Csókoltam is, mert álom, áldás
e bilincs.

Lelkem ha kérte, amit a sors
nem adott,

Arany János b?vös szavával
mulatott.

Itt és csak itt, nem, ezt nem és nem
feledem.

Holtomban is csak erre járok,
keleten.

Izzóbb a bú itt és szívíg dőf
az öröm.

De szép, vidám, vad áldomás volt,
köszönöm.”(3)

Nektek marad Szvatopluk. Mi pedig élünk majd tovább. Legfeljebb nélkületek...

Jegyzetek: 1.: Illyés Gyula: Koszorú; 2.: i. m .; 3.: Kosztolányi Dezs?: Életre-halálra.

Bayer Zsolt, magyarhirlap.hu

Ajánló